

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

השיעה - תרבות והיסטוריה - 38346

תאריך עדכון אחרון 19-08-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודי האסלאם והמזרח התיכון

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר אהוד מוסט

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: ehud19190@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש (דרך מייל)

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

בקורס נסקור את התרבות השיעית התרי-עשרית ומקורותיה תוך התמקדות באירועים מכוננים בהיסטוריה השיעית, דמויות מפתח ואתרים קדושים, מנהגים וביטויי תרבות חומרית המשקפים את האמונה השיעית בימינו.

מטרות הקורס:

הכרות עם התרבות השיעית בת זמננו, מקורותיה ומאפייניה.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להכיר ולהבין את הקודים התרבותיים העיקריים המאפיינים את התרבות השיעית, סמליה וההיסטוריה שלה.

דרישות נוכחות (%) :

90

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. סקירה היסטורית של התפתחות השיעה.

2. השאה מול ח'מיני.

זהות פרסית מול זהות אסלאמית שיעית. התגבשות הזהות השיעית באיראן - הוגים, אינטלקטואלים ומהפכנים.

3. האימאם הראשון-עלי אבן אבי טאלב - תחנות בחייו ומורשתו

4. אהל אלבית, פאטמה אלזהראא', האימאם השני אלחסן

5. כרבלא כאירוע מכונן בהיסטוריה השיעית ודמותו של "סיד אלשהדאא'" - האימאם אלחסין

6. קווים לדמותו של איש הדת השיעי - הכשרה, מסלול קידום, סמכויות ועולם המכללות הדתיות

7. העאשוראא' - "לחגוג את האבל" - מנהגים וסימבוליזם שיעי

8. השיעה העממית, תקיה והבדלי שיעה סונה

9. נישואי הנאה, האימאם השישי והשפעתו, הטלת גורל.

10. משהד וקום - חשיבותן ומעמדן, האימאם השמיני אלרצ'א ואחותו, מסורות ונדירים

11. העלייה לרגל בשיעה וספרות המופת השיעית

12. טבעות כצופן תרבותי בשיעה,
האימאם הנעלם ואחרית הימים

13. המנהיג העליון, ישראל בעיניים שיעיות, קאסם סלימאני - דמותו ומורשתו

חומר חובה לקריאה:

רועי וילוז'ני, האמאמיה. מאיר בר -אשר ומאיר חטינה, עורכים, האסלאם: היסטוריה, דת, תרבות.
ירושלים: האוניברסיטה העברית, 2017, עמ' 334-352.

איתן קולברג, השיעה סיעתו של עלי. מרטין קרמר (עורך), מחאה ומהפכה באסלאם השיעי: הקיבוץ
המאוחד, 1985, עמ' 7-30.

ולי נסר, התחייה השיעית. תל-אביב: ידיעות ספרים, 2011, עמ' 93-114.

Kamran Scot Aghaie, *The Martyrs Of Karbala: Shi'i Symbols And Rituals In Modern Iran*, University Of Washington Press, 2004, pp 87-112

מאיר ליטבק, "שלטון חכם הדת באיראן: חזון ומציאות." המזרח החדש, מ"ב, (תשס"א) עמ'
184-167.

Ahmad Shekarchi, "The History In Procession: Shiite Identity Formation Through
Frames Of Arba'iyin Pilgrimage Narrative"
In: *Anthropology Of The Middle East*, Vol 17, No.2, Winter 2022: 97-117

Ingvild Flakerud, "Oh, My Heart is Sad. It is Moharram, the Month of Zaynab :The
Role of Aesthetics and the Women's Mourning Ceremonies in Shiraz". In *The Women
of Karbala: Ritual Performance and Symbolic Discourses in Modern Shi'i Islam*,
Kamran Scot Aghaie (Editor), Austin: University of Texas Press, 2005. pp. 92-65.

Moojan Momen, *An Introduction To Shi'i Islam: The History And Doctrine Of Twelver
Shi'ism*, Moojan Momen, Yale University Press, 1985, pp. 245-233

חומר לקריאה נוספת:

בן יאיר, באזאר: סיור מודרך בתרבות האסלאם, ישראל: ניב, 2021, עמ' 68-75,
עמ' 295-324.

Augustus Richard Norton, "Ritual, Blood, And Shiite Identity: Ashura
"In Nabatiyya, Lebanon
The Mit Press, TDR, Winter 2005, Vol 49, No.4. pp.140-155.

מרכיבי הציון הסופי :

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 80 %
מצגת / הצגת פוסטר / הרצאה 10 %
נוכחות / השתתפות בסיור 10 %

מידע נוסף / הערות: